

Nr 89.

Ankom till riksdagens kansli den 14 maj 1918 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förhöjt understöd åt bokförmedlingsanstalterna jämte i ärendet väckt motion.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 22 mars 1918 avläten, till statsutskottets förberedande behandling hänvisad proposition (nr 248) har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastik-ärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att från det under riksstatens åttonde huvudtitel på ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till understöd åt folkbibliotek må från och med år 1918 tills vidare enligt Kungl. Maj:ts bestämmande och under av Kungl. Maj:t fastställda villkor årligen utgå understöd åt fyra förmedlingsanstalter för vandringsbibliotek och åt två bokförmedlingsanstalter med ett sammanlagt belopp av högst 21,000 kronor, därav högst 14,000 kronor till bokförmedlingsanstalter.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till det propositionen bilagda statsrådsprotokollet.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft en av herr *Oscar Olsson* inom första kammaren väckt motion (nr 164), vari hemställts, att från det under riksstatens åttonde huvudtitel på ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till understöd åt folkbibliotek må från och med 1918 tills vidare enligt Kungl. Maj:ts bestämmande och under av Kungl. Maj:t fastställda villkor årligen utgå understöd åt fyra förmedlingsanstalter för vandringsbibliotek och åt två bokförmedlingsanstalter med ett sammanlagt

belopp av högst 23,000 kronor, därav högst 16,000 kronor till bokförmedlingsanstalter.

Vad angår de skäl motionären anfört till stöd för sitt förslag, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottets
yttrande.

Av ordinarie anslaget till understöd åt folkbibliotek å 170,000 kronor har förut utgått understöd till ifrågavarande ändamål med ett sammanlagt belopp av 15,000 kronor, varav högst 8,000 kronor till bokförmedlingsanstalter. Understödet till bokförmedlingsanstalterna har varit fördelat så, att 6,000 kronor utgått till folkbildningsförbundet och 2,000 kronor till Sveriges storloge av I. O. G. T., åt vilka båda anstalter förmedlingsverksamheten uppdragits.

Båda dessa anstalter hava nu till Kungl. Maj:t inkommit med ansökningar om beredande av ytterligare medel för uppehållande av deras bokförmedlingsverksamhet. De starkt ökade omkostnaderna hava föranlett folkbildningsförbundet att begära ett till 10,000 kronor förhöjt anslag och Sveriges storloge av I. O. G. T. att anhålla om en höjning i dess anslag till 4,000 kronor.

Departementschefen har funnit de sålunda begärda förhöjningarna av understöden icke överstiga vad som kräves för att anstalternas verksamhet skall kunna under nuvarande kristid utföras på ett sätt, som kan lända det svenska folkbildningsarbetet till bättnad. Departementschefen framhåller dock, att dessa höjningar synas böra betraktas endast såsom provisoriska, och att, om kristidens verkningar framdeles komme att mildras, det vid den årliga fördelningen av det till bokförmedlingsanstalterna avsedda understödet borde tagas under omprövning, huruvida icke de särskilda statsbidragsbeloppen åter kunde sänkas.

Med motionen avses, att det till Sveriges storloge av I. O. G. T. utgående understödet skulle höjas till 6,000 kronor.

Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka bifall till den av Kungl. Maj:t gjorda framställningen, vill därvid uttala sin anslutning till departementschefens uppfattning om, att understödsförhöjningarna böra anses hava endast provisorisk karaktär.

Beträffande ovanberörda motion anser sig utskottet, vid det förhållande, att Kungl. Maj:ts framställning med avseende på det åt Sveriges storloge av I. O. G. T. utgående understödsbeloppet grundar sig på denna anstalts egen ansökan, icke nu kunna på enskild motionärs förslag förorda en ytterligare förhöjning av detta understöd.

I anledning av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning och med avslag å herr Öls-sons ovanberörda motion, i vad den skiljer sig från Kungl. Maj:ts förslag, medgiva, att från det under riksstatsens åttonde huvudtitel på ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till understöd åt folkbibliotek må från och med år 1918 tills vidare enligt Kungl. Maj:ts bestämmande och under av Kungl. Maj:t fastställda villkor årligen utgå understöd åt fyra förmedlingsanstalter för vandringsbibliotek och åt två bokförmedlingsanstalter med ett sammanlagt belopp av högst 21,000 kronor, därav högst 14,000 kronor till bokförmedlingsanstalter.

Stockholm den 14 maj 1918.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, O. M. Strömberg, G. M. H. Ekelund, J. Nilsson, H. F. Lamm, C. G. Ekman, H. G. W. Wrangel, A. C. Lindblad, J. L. Widell, A. Pers, G. Boman* och *C. A. Stålberg*.

från andra kammaren: herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *H. Andersson* i Skivarps, *J. Olofsson* i Digernäs, *A. Anderson* i Råstock, *C. Persson* i Stallerhult, *J. Jönsson* i Revinge, *G. Odqvist, S. Bengtsson* i Norup, *J. A. Ingvarson, C. R. Jansson* i Falun, *K. A. W. Björck* och *J. Nilsson* i Malmö.
